

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет туризму

Кафедра готельно-ресторанної та курортної справи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методологія та організація наукових досліджень

Освітньо-професійна програма «Курортна справа»

Спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»

Галузь знань 24 «Сфера обслуговування»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 29.08.2023р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методологія та організація наукових досліджень
Освітньо-професійна програма	Курортна справа
Спеціалізація	–

Спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Освітній рівень	Магістр
Статус дисципліни	Обов'язковий компонент ОП
Курс/семестр	1/1
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 16 год. Семінарські заняття – 14 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/94cceb6be42bcd91714a0

2. Опис дисципліни

Основною *метою курсу* є ґрунтовне вивчення студентами теоретико-методологічних основ наукового дослідження, ознайомлення з процесом наукового пізнання і творчості, оволодіння комплексною методикою самостійного наукового дослідження в галузі туристичних наук зокрема.

Вивчення курсу надасть можливість студентам набути умінь і навичок науково-дослідної роботи.

Завдання курсу полягають у:

- ознайомленні студентів з теоретико-методологічними засадами сучасної економічної науки, її понятійно-термінологічним апаратом, особливостями процесу наукового пізнання, основними методами та засобами наукового дослідження з менеджменту зовнішньоекономічної діяльності, вимогами до оприлюднення, оформлення та апробації результатів наукового дослідження;
- опануванні студентами теоретичного і методичного матеріалу та закріпленні його на практичних і семінарських заняттях, формуванні умінь і навичок самостійного наукового дослідження;
- відпрацюванні умінь і навичок щодо складання програми дослідження, підбору інформаційних джерел, вибору методики і методів, узагальнення результату та оформлення матеріалів дослідження, публікації та апробації основних положень самостійної науково-дослідної роботи студентів;
- закріпленні набутих знань, умінь і навичок щодо методики дослідження, узагальнення результату обстежень, написання реферата, звітів НДР, оформлення наукових впроваджень.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати**:

- загальні принципи і підходи до наукових досліджень;
- методологію наукових досліджень;
- понятійно-термінологічний апарат;
- специфіку економічних досліджень;
- інформаційні системи наукових досліджень;
- ринок науково-технічних розробок;
- основи авторського права;

вміти:

- застосовувати методику наукових досліджень;
- оцінювати ризики та економічну ефективність науково-конструкторських робіт;
- проводити наукові дослідження;
- впроваджувати наукові дослідження;

- аналізувати та узагальнювати результати наукових досліджень в формі статей, курсових робіт, випускних кваліфікаційних робіт.

Компетентності:

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність до аналізу, оцінки, синтезу, генерування нових ідей.

ЗК 6. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

СК1. Здатність застосовувати науковий, аналітичний, методичний інструментарій, використовувати міждисциплінарні дослідження аналізу стану розвитку глобальних та локальних ринків готельних та ресторанних послуг для розв'язання складних задач розвитку готельного, ресторанного та курортного бізнесу.

СК 11. Здатність до самостійного опанування новими знаннями, використання інноваційних технологій у сфері готельного, ресторанного та курортного господарства.

СК 12. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі готельно-ресторанної справи у мультидисциплінарних контекстах, у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Вільно володіти українською мовою при обговоренні професійних питань, дослідженнях та інновацій у сфері готельно-ресторанного та курортного бізнесу.

ПРН 3. Розробляти, впроваджувати та застосовувати сучасні методи оцінювання ефективності впровадження інновацій в готельно-ресторанному та курортному бізнесі.

ПРН 6. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані, систематизувати й упорядковувати інформацію для вирішення комплексних задач професійної діяльності.

ПРН 10. Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та видів послуг (продукції) в сфері готельно-ресторанного та курортного бізнесу та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

ПРН 13. Здатність систематизувати і оформляти результати наукових досліджень у різних формах наукового викладу дослідницьких матеріалів.

ПРН 17. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Історія становлення та розвитку науки	Суть наукового пізнання. Функції знання. Практика - основа пізнання. Відносе й абсолютне наукове знання. Наукове дослідження як форма розвитку науки. Форми наукових досліджень. Об'єкт, предмет і основні етапи наукового дослідження. Наука античного світу. Наука стародавнього світу. Наука в епоху Середньовіччя та Відродження. Революційні процеси в науці, що відбулися у XVI-XIX ст. Наука у XX ст. Основні сучасні тенденції розвитку науки. Поняття «наука». Її предмет, мета та функції. Завдання, що ставляться перед наукою. Структурні елементи науки: наукова ідея, гіпотеза, закон, теорія, наукова концепція, принципи, поняття та їх характеристика.	Питання, тести, практична робота
2.	Тема 2. Наука як система знань	Науковий напрям - наукознавство. Розділи наукознавства та їх характеристика. Основні завдання наукознавства. Мета, функції та значення класифікації наук. Фундаментальні та прикладні науки. Природничі та соціально-філософські науки.	Питання, тести, практична робота

		Національна класифікація наук. Основні якості, що відповідають статусу науковця.	
3.	Тема 3. Організація науково-дослідної роботи в Україні	<p>Спрямування державної політики України з наукової та науково-технічної діяльності. Організаційна структура науки. Повноваження Президента України, Верховної Ради, Кабінету Міністрів у науковій та науково-технічній сфері. Національна академія наук - вищий науковий орган держави. Галузеві академії. Мета створення при Президентові України Ради з питань науки та науково-технічної політики. Державний фонд фундаментальних досліджень. Громадські наукові організації. Суб'єкти наукової та науково-технічної діяльності.</p> <p>Пріоритетні напрями державної підтримки у сфері наукового, технічного розвитку та виробництва. Інноваційна діяльність. Фінансування науки. Пріоритетні напрями фінансування науки України. Основні заходи подальшого розвитку науково-дослідної діяльності.</p> <p>Аспірантура, докторантура як основна форма підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні.</p> <p>Науково-дослідна робота студентів (НДРС). Роль профілюючих, випускових кафедр в організації НДРС. Форми НДРС у межах навчального процесу та поза ним.</p>	Питання, тести, практична робота
4.	Тема 4. Основи методології науково-дослідної діяльності	<p>Поняття методології. Її головна мета і основні функції. Методика досліджень.</p> <p>Методологія теоретичних досліджень. Ідеалізація. Формалізація. Гіпотеза. Евристичність, конструктивність та простота теорії. Методи теоретичних досліджень.</p> <p>Методологія досліджень емпіричного рівня. Опис, спостереження та експеримент. Методи оброблення й аналізу дослідних даних. Оцінювання випадкових похибок експерименту, Експериментальні оцінки величини, щр вимірюється та її середньоквадратичного відхилення. Перевірка однорідностей дисперсій. Обчислення відносної похибки результатів виміру. Визначення необхідної кількості повторних дослідів. Вилучення грубої похибки. Послідовність математичної обробки експериментальних даних.</p> <p>Пізнавальні прийоми і форми наукових досліджень: моделювання, ідеалізація, абстракція, узагальнення та уявний експеримент.</p>	Питання, тести, практична робота
5.	Тема 5. Основні методи наукових досліджень та їх характеристика	<p>Поняття наукового методу. Його основні ознаки. Методи наукового пізнання: загальнонаукові, конкретно-наукові, спеціальні.</p> <p>Системність методів. Теоретичні дослідження і принципи, категорії та закони діалектики.</p> <p>Традиційно загальнонаукові методи: спостереження, аналіз і синтез, індукція і дедукція, порівняння й аналогія, узагальнення та абстрагування, метод експерименту.</p> <p>Сучасні (модерні) загальнонаукові методи:</p>	Питання, тести, практична робота

		<p>системний, формалізації, ідеалізації, аксіоматико-дедуктивний, метод моделювання.</p> <p>Загальні положення системного методу досліджень. Характеристика різних типів систем. Критерій ефективності функціонування системи. Методологічні аспекти поділу системи на підсистеми. Фактор впливу на систему: керовані, некеровані, збудовальні. Вибір факторів та критерію оптимізації підсистем. Узгодження критерію оптимізації підсистем із критерієм ефективності функціонування великої системи. Застосування системного підходу при розробленні новітніх технологій продукції ресторанного та готельного господарства.</p>	
6.	Тема 6. Вибір, етапи та економічна ефективність наукового дослідження	<p>Поняття наукового напрям. Його класифікація та структурні одиниці. Проблема, тема, завдання наукового дослідження. Вимоги, що висувають до вибору теми. Класифікація наукових досліджень за видами в'язків із виробництвом, мірою важливості для народного господарства, цільовим призначенням, джерелами фінансування і термінами проведення досліджень.</p> <p>Три етапи проведення наукових досліджень: аналіз сучасного стану проблеми та техніко-економічне обґрунтування теми, проведення теоретичних чи експериментальних досліджень, впровадження наукових досліджень.</p> <p>Ефективність науки. Науково-технічний, економічний та соціальний ефект. Перспективність теми. Методи її визначення. Оцінювання ефективності науково-дослідної роботи.</p>	Питання, тести, практична робота
7.	Тема 7. Методика підготовки і оформлення курсових, дипломних та магістерських робіт	<p>Поняття, загальна характеристика і вимоги до курсових та дипломних робіт.</p> <p>Етапи підготовки курсових та дипломних робіт. Підготовчий етап - вибір теми, з'ясування об'єкта, предмета і мети дослідження. Перший (початковий) етап - складання структури роботи. Другий етап - вивчення та конспектування літератури з теми курсової (дипломної) роботи. Наступний етап - викладення тексту роботи. Кінцевий етап – написання вступу та висновків до курсової (дипломної) роботи, оформлення списку літератури та додатків, редагування тексту, підготовка роботи до захисту.</p> <p>Рекомендована структура курсових та дипломних робіт. їх технічне оформлення.</p> <p>Вимоги до процедури захисту курсової (дипломної) роботи. Обов'язки наукового керівника курсової (дипломної) роботи.</p> <p>Магістерська робота: поняття та її підготовка.</p>	Питання, тести, практична робота
8.	Тема 8. Інформаційне забезпечення наукової роботи	<p>Суть і види науково-технічної інформації. Технічна, економічна та соціальна інформація. Поняття «науковий документ». Класифікація документів. Універсальна десятикова класифікація (УДК).</p> <p>Первинна і вторинна інформація. Організація етапу збору і відбору інформації. Основні</p>	Питання, тести, практична робота

		положення інформаційного пошуку. Методи нагромадження первинної інформації: опитування, спостереження, експеримент, тестування й анкетування. База даних та знань. Прийоми і методи аналізу одержаних даних. їх інтерпретація. Підсумкові документи дослідження. Форми обміну науковою інформацією. Наукова доповідь. Монографія. Стаття. Реферат. Науковий звіт. Методичні розробки. Довідник. Брошура. Дисертація. Рецензія. Первинні та вторинні наукові документи. їх основні структурні елементи: аспектація, рубрикація і композиція.	
9	Тема 9. Оформлення наукової роботи і передання інформації	Оформлення результатів наукової роботи. Ясність викладу, систематичність і послідовність представлення матеріалу. Мова та стиль викладу. Державні стандарти із науково-технічного оформлення результатів творчої праці. Редагування наукової роботи. Винаходи. Об'єкти винаходів. Дві форми охорони авторських прав винахідників: авторські посвідчення та патенти. Оформлення замовлення на практичні розробки. Формула та новизна винаходу.	Питання, тести, практична робота
10	Тема 10. Організація роботи колективу наукового	Суб'єкти наукової діяльності. Поняття «науковий колектив». Формування і методи згуртованості наукового колективу. Загальні правила успішної роботи колективу. Принципи організації праці в науковій діяльності: наступність, колективність, динамічність, мобільність, самоорганізація і творчий підхід. Індивідуальний план і графік виконання роботи окремого працівника. Збалансованість робочого місця. Робочий день науковця. Етичні норми, правила поведінки в наукових колективах. Цінності науки.	Питання, тести, практична робота

4. Система оцінювання курсу

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	50
Самостійна робота	20
Проміжний тестовий контроль	30
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції																		0
Семінарські з-тя	5		5		5		5	5	5		5		5		5		5	50
Самостійна р-та															20			20
Проміжний тестовий контроль							15						15					30
Залік																		
Всього за тиждень	5		5		5		20	5	5		5		20		25		5	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення: мультимедіа

Методична література

1. Великочий В.С., Новосьолов О.В. Методологія і організація наукових досліджень/ Курортна справа (самостійна робота студентів): Навчально-методичний посібник / За ред. проф. В.М. Клапчука / Факультет туризму, ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ: «Фоліант», 2018. С. 28–38.
2. Новосьолов О. В. Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г. М., 2017. 101 с.
3. Данильян О. Методологія наукових досліджень : підручник. Харків: Право, 2019. 368 с.

Рекомендована література

1. Бориченко К. В., Гудзь А. О., Панфілов О. Є. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. Посіб. Одеса : Фенікс, 2022. 48 с
2. Медвідь В. Ю., Данько Ю. І., Коблянська І. І. Методологія та організація наукових досліджень (у структурно-логічних схемах і таблицях): навч. посіб. Суми: СНАУ, 2020. 220 с.
3. Методологія наукових досліджень Навчально-методичний посібник / автори: Котловий С.А., Павлик Н.П., Сейко Н.А., Ситняківська С.М. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2023. 89 с.
4. Староста В.І. Методологія наукових досліджень: навчально-методичний посібник для самостійної роботи здобувачів освіти. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2021. 64 с.
5. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. 240 с.
6. Шейко В.М., Кушнарченко П.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. Київ: «Знання – Прес», 2002. 293с.

Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». *Відомості Верховної Ради України*, 2016 р, №3. URI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19#Text>
2. Оформлення списку використаних джерел за ДСТУ 8302:2015 та відповідно до наказу МОН № 40 від 12.01.2017. URI: <https://vseosvita.ua/library/oformlenna-spisku-vikoristanih-dzerel-za-dstu-83022015-ta-vidpovidno-do-nakazu-mon-no-40-vid-12012017-r-24215.html>
3. Горіна Г. Особливості сучасного розвитку готельної індустрії України. URI: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/35256>
4. Мазур С. Прилуцький А. Стан та перспективи розвитку готельно-ресторанної справи. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_2_21.

7. Контактна інформація

Кафедра	Готельно-ресторанної та курортної справи, вул.Галицька, 201Д, ауд.326, URL: https://kgrks.pnu.edu.ua/ , kgrks@pnu.edu.ua
Викладач Гостьові лектори	доц. Новосьолов Олександр Васильович
Контактна інформація викладача	alexandr.novosiolov@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Атмосферу довіри, взаєморозуміння, взаємоповаги потрібно будувати щоденно. Політика ректорату спрямована на академічну доброчесність, прозорість та законність діяльності. Задля цього розроблено та впроваджено «Положення про запобігання академічного плагіату», «Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності», «Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Стефаника» і опубліковано їх на
---------------------------------	--

	<p>сайті. Викладеними в цих документах принципами (відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги, безпеки і добробуту, законності) та правилами поведінки студентів і працівників університету, які базують на відповідних законах, й керується кафедра готельно-ресторанної та курортної справи у своїй діяльності. В університеті діє «Гаряча лінія» з ректором, «Телефон довіри», більшість вступних іспитів проводиться за комп'ютерно-тестовими технологіями, а іспит за допомогою онлайн-трансляції можна переглядати у реальному часі. Діяльність кафедри, ректорату з питань запобігання та виявлення корупції здійснюється на основі чинного законодавства України. В університеті академічна доброчесність передбачається за замовчуванням. Це означає, що всі здані роботи є результатом вашої розумової праці та творчості. Якщо ви подали роботу когось іншого, повністю або частково, без належного цитування, завдання не буде прийняте і буде оцінене в 0 балів (без права перездачі).</p>
Пропуски занять	Відпрацювання пропущених занять відбувається у перший день за графіком консультацій викладача з навчальної дисципліни, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження).
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Завдання, виконані після зазначеного терміну для виконання, не перевіряються, тобто оцінюються в 0 балів, за винятком поважної причини у студента (документальне підтвердження).
Невідповідна поведінка під час заняття	Вирішується згідно чинного законодавства України, Статуту університету. Під час дистанційного навчання у викладача є прохання щодо ввімкнених відео під час онлайн-конференцій.
Відповідь викладача	Відповідь на роботу, яка надіслана на електронну пошту, студент отримує впродовж 48 годин (за винятком вихідних та державних свят). Роботи, надіслані у Viber, також отримують відповідь впродовж 48 годин (за винятком вихідних та державних свят). Оцінки дізнатися можна за вимогою за зверненням до викладача (скріншот чи фото).
Додаткові бали	Виставляються під час семінарських занять за участь у Kahoot (переможні місця), участь у конференції з відповідною тематикою чи відповіді на додаткові питання.
Неформальна освіта	Зараховуються, як підсумковий контроль, результати онлайн курсів на платформах Coursera, Prometheus, EdEra, які відповідають програмі навчальної дисципліни.

Викладач

Новосьолов О.В.